

Előfizetési árak:

Egész évre	12 frt.
Félévre	6 "
Negyedévre	3 "
Egy óra	1 "
Egyes szám 4 kr.	

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer Pál könyvkereskedése Nagybecskerek, Hunyady (fő-)utca 10. sz., hová az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólamlások intézendők.

TORONTÁL.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,
Ferencz-József-tér,
Bauer-féle ház
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény
intézendő.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogad-
tatnak el. Azonkívül az
összes hirdetési irodákban.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, vasár- és ünnepnapok kivételével.

Egy kis referáda.

Nagybecskerek, április 2.

Csak hallomásból beszélünk. De örvendünk, hogy hosszú hallgatás után csak hallomásból is beszélhetünk városunk és megyénk kulturális dolgairól. Nem azért, mintha nem tudnók, hogy szellemi előrehaladásunk érdekében eszközökről és módokról már elődeink is iparkodtak gondoskodni, hanem azért, mert körülbelül félszáz esztendeje, hogy a magyar tanügy érdekében oly nagy felbuzdulást, mint napjainkban, itt nem láttunk.

Néhány év óta már ott ékeskedik a Bonnáz-utczában központi elemi iskolánk berendezve és felszerelve a legujabb igényeknek megfelelőleg mindennel, mire az elemi oktatásnál szükség lehet. De városunk nagyobb területű és népesebb, semhogy ily egyetlen központi elemi iskola eléggé alkalmas lehetne befogadni valamennyi tankötelest és kielégíteni minden kívánatot. Az ügy derék intézői tehát nem riadnak vissza a decentralizálás gondolatától, gondjaitól és költségeitől, s rövid idő alatt megérjük, hogy ékes központi elemi iskolánkon kívül alkalmas kerületi elemi iskoláink is lesznek.

A folyó tanévben nyílt meg az új polgári iskola. Hogy nem fölösleges.

már az első évi felvétel igazozta, mert annyi tanuló jelentkezett, hogy a szokásos számon fölül is kellett befogadni. S mi most im ez ügy érdekében történik, az még az előbbinél is dicséretesebb. Már előttünk van a terv, megszavazva s megszerezve a költségkiadva a munka — s egy év múlva a Bega-partján az elemi iskola mögött gyönyörű palotája fog emelkedni a polgári iskolának.

Néhány napja látogatta meg városunkat Lévay Ferencz kultuszminiszteri osztálytanácsos, hogy az egész megye népének kulturájára üdvösen kiható ügyben, az óvónőképző iskola felállításának ügyében tanácskozzék Nagybecskerek város illetékes előjáróival.

A tanácskozás eredménye, mint haljuk, remélünk engedi, hogy a jó szándék célhoz jut.

Mindezek mellett serdülő leányaink képzéséről, kiműveléséről sem feledkeznek meg tanügyünk vezérei, mert — mint haljuk — közép vagy felső leányiskola létesítéséről is beszélnek.

Mindeme szép törekvéseket méltóképen dicsérve s nem vitatkozva hiábavaló módon afféle kérdések fölött: vajjon azok a decentralizált elemi iskolák hogyan, s miképpen kapcsolódnak együvé? vajjon a polgári iskola éppen annak a célnak felel-

meg, mely általában az összes népesség kulturális közérdeke? s több efféle, — bátorkodunk az illetékes körök figyelmét egyetlen egy kérdésre hívni fel.

Nagybecskerek kulturális fejlődésének egyik legfőbb tényezője azon iskola, melynek alapját még apáink tették le, s melyet immár több éve, hogy főgimnáziummá fejlesztettünk. Ebben a most észlelt nagy tanügyi mozgalomban tehát, nem volna semmiképpen sem czélszerű megfeledkezni, éppen erről a már meglévő, de oly sok szükségesnek hijával levő tanintézetünkről, mert azt tapasztalásból tudjuk, hogy ott már évekkal ezelőtt kellett volna sok hiányon segíteni. Annál károsabb lehet tehát, ha szűkeblűen, vagy közönynyel, esetleg annak a veszedelemnek teszszük ki főgimnáziumunkat, hogy ha meg nem felel a kor igényeinek, nyilvánossági jogát veszítse, vagy vissza kelljen fejleszteni algimnáziummá. Pedig ez nem is lehetetlen. Tudjuk azt, hogy a fentartóság évről-évre gondoskodik arról, hogy az intézet a maga könyvtárait és szertárait gazdagíthassa; de azt is tudjuk, hogy az intézetnek alkalmas könyv- és szertárhelyiségei nincsenek s így a legjobb gondviselés mellett is, minden szerzemény pornak, pusztulásnak van kitéve. Az-

A „TORONTÁL” TÁRCZAJA.

Még magyarul is...

(Elbeszéli egy magyar tisztviselő).

— A „Torontál” eredeti tárczája. —

Mikor a jó öreg Gvadányi „Peleskei nótárius”-ában előjönni láttam Tóti Dorkát, a géczy boszorkányt, mindig nagy mulatságomra vált, a hogy elpöntyögte az ő szipirtós hangján Magyarországról, hogy az szép ország, sokféle nép lakik benne, sokféle nyelven beszélnek ott, még magyarul is...

Akkor még nem tudtam, milyen mély guany van az öreg varkócsot viseit és ludtollal író Gvadányi bátyánk szavaiban. Oda fonn Budapesten körülbelül azt gondoltuk ilyenkor nevetés közben, hogy az öreg jól elhajította a sulykot és a régi latinvilág mondatta vele ezt a nagyot. Az öreg úgy tünt föl evvel az avas mondásával, mint a mikor egy Mária Terézia korabeli diszhintót láttunk a muzeum valamelyik folyosóján... Megmosolyogtuk; még ez is divatban volt valaha; még ez is ért valamit. Legrosszabb álmunkba se hittük, hogy jó száz évvel azután, a hogy a „Peleskei

nótárius”-t megírták, legyen még csak igazán igaza vitéz Gvadányiak, és az urnak ezernyolczszázkilencvenkettedik esztendejében egy nagy magyarországi városba kerüljek, a hol gunyosan haljám minduntalan felém hangzani a géczy boszorkány mondókáját, hogy „még magyarul is!”...

Mikor a hivatalfőnökömnél jelentkeztem és ő három napra időt adott nekem, hogy elrendezkedjem, két napom azzal telt el, hogy az ételek neveit magoltam be németül, mert magyar étlapot csak egy Pesten járt barátomnál láttam, aki azt ereklyeként őrizte és úgy hozta magával, hogy az étlap hátára volt írva az ebéd számlája. a mivel otthon a feleségének számolt be. Végre a levesnek, a sertéskarajnak és a palacsintának megtanultam a német nevét és így meg voltam mentve az éhhaláltól. Elindultam hát hónapos szobát keresni. Ez azonban úgy sikerült, hogy kitünően belejöttem a rébuszok megfejtésébe... A kapukon ugyanis csupa németül írott czédulák voltak kiragasztva, és én mint afele mo kány debreczeni ember -- aki abban a nevetséges illuzióban éltem, hogy Magyarországon lehet a magyar nyelvvel boldogulni,

— egy szót sem értettem az ékes hieroglifektől; ha egy-két sorral több volt írva a czédulára, menten zavarba jöttem, hogy már most lakásról van azon szó, vagy szobáról, vagy talán boros pinczéről, amely utóbbi nem éppen kellemetlen dolog szokott lenni, de nekem egyelőre csak hónapos szoba kellett. Persze nem mertem így fölkozogni; féltem, hogy ha beszélni kezdenek velem, még kevésbé értem meg a dolgot. Mentem hát tovább, és kerestem egy olyan kaput, a melyiken legalább egy dolgot lássak hirdetni, mert annyit határozottan tudtam, hogy „zimmer” az szobát jelent.

Ugy este felé beértem a főútra. Egy szép nagy ház kapuján olvastam, hogy ott szobáról van szó. Sietve haladtam föl az első emeletre, és pár perc múlva szemben találtam magamat a folyosón a háziasszony-nyal.

— Jó napot kívánok! — böktém oda nagy alázatossággal magyarul.

A jó képű uri asszony, szemöldökeit összeránczolva kérdezte, hogy nem tudok németül és micsoda ember lehetek, hogy vele magyarul akarok beszélni. Körülbelül ezt mondhatta, mert pár perc múlva egy cseléd leányzó jött ki mosolygó képpel a

tán meg azokra a folyosókból elzárt szertári helyiségekre, mint folyosókra, volna ott szükség; mert miattuk némely tanterem eléggé nem szellőztethető, folyosó pedig már csak annyi van, hogy még a tantermek ajtóit is oda nyílnak. Nem panaszozzuk fel, hogy nincs az intézetnek tornaterme, pótolja ezt a tornacsarnok, de az már nagyobb hiány éppen most, hogy, midőn egyre nagyobb gondot kell fordítani a rajz-tanításra, nincs az intézetnek rajzterme. Hogy diszterme nincs, azt a tanulóifjúság legutóbbi ünnepén is tapasztalta a kirekedt közönség.

Egyet azonban mély aggodalommal még ide jegyzünk. A mint értesülünk, a görög-pótló tárgyak tanítására már most sincs tanterem. Hátha még jövőben még többre is lesz szükség! . . . hátha még az egységes közép iskola is életbe lép! . . .

Valóban e komoly szükségesen idejekorán segíteni kellene. Hisszük és reméljük, hogy úgy lesz.

—k.—

A valutaszabályozásra vonatkozó törvényjavaslatokat, mint a bécsi Pol. Corr. Budapestről értesül, Wekerle miniszter már kidolgozta. A két pénzügyminiszter most tárgyalja a kérdést. A pénzverési törvényjavaslatot, valamint a pénzbeszerzési felhatalmazásra vonatkozó javaslatot, mely Magyarországon a konverzióval lesz kapcsolatos, valószínűleg még április hóban terjesztik a törvényhozó testületek elé.

A házassági jog kodifikálása ügyében összehívott szaktanácskozmány Szilágyi Dezső igazságügyminiszter elnöklete alatt naponként folytatja tanácskozásait.

A pénzügyminiszter azon felmerült kérdés folytán, hogy vajon a jövedéki bírságok feleslegeiből engedélyezett ösztöndíjak még akkor is kiszolgáltathatók-e, midőn az ösztöndíjas a rendes egyetemi tanfolyam befejezése után a tudori

fokozat elérése céljából a vizsgálatok letévesére készül, — a következőket jelenti ki:

A jövedéki bírságok feleslegeiből a tanulmányok befejeztéig engedélyezett ösztöndíjak rendszerint csak azon időpontig szolgáltatathatók ki, melyben a jogosult a rendes utolsó tanfolyamot bevégezi. Minthogy az orvosi valamint egyes jogi szakképesítéshez a tudori fokozat elérése, a középiskolai tanári szakképesítéshez pedig a középiskolai tanári képesítő vizsga sikeres letétele kívánatik, mely szakképesítés elnyerhetésére az illetők csak a rendes tanfolyamok befejezése után jelentkezhetnek: kijelenti a miniszter, hogy szándéka az ily tanulókat a szigorlatokra, illetőleg képesítő vizsgálatokra való előkészülhetés céljából az általuk addig élvezett ösztöndíj élvezetében rendszeren egy tanévre meghagyni, ha az előbbi rendes tanfolyamok alatt jó előmenetelt és szorgalmat tanúsítottak. Az ily ösztöndíjak csak az egyes szigorlatok, illetve tanári képesítő-vizsgák sikeres letévesése után ezeknek arányában egyenlő részletekre felosztva fognak kiutalványoztatni, miért is az e kedvezményt elérni óhajtóknak esetről-esetre a szigorlati (vizsgálati) bizonyítvány bemutatása mellett az illetékes pénzügy igazgatóság útján a pénzügyminiszterhez kell folyamodniok.

A „Torontál“ közönségéhez.

Egy negyedéve már, hogy Torontálmege hazafias közönségének buzditó támogatása mellett, napi lappá alakult át a „Torontál“.

A „Torontál“ szerkesztősége tudatában volt e vállalkozás fontos missziójának és nehézségeinek. Egy minden ízében magyar lapot adtunk az olvasó közönség kezébe, mely politikai pártállása mellett a megyei érdekek lelkiismeretes képviselője volt ama nevezetes változás óta, hogy a „Torontál“ megijodva és a mai zszurnalistikai követelményeknek megfelelő modern átalakulásban folytatja huszonegyedik évfolyamát, és célunk elérésére az anyagi áldozatokban elmentünk a legmesszebb menő határig, fősúlyt fektetve nap-nap mellett arra, hogy jól értesítsünk és a jóízű hangján írjunk.

Az új évnegyed kezdetén tehát bizalommal fordulunk a „Torontál“ olvasóközönségéhez, abban a reményben, hogy becsületes hazafissággal és lelkiismeretes gonddal való igyekezetünkben programmunk hű beváltását látva, jövőre is lehetővé teszi azt, hogy lapunk törhetlen szívóssággal folytassa a magyarság és a megyei érdekek képviselőjében elvállalt misszióját.

Nagy gonddal leszünk jövőre is távirati értesítéseink tökéletesítésére, és továbbra is abban a helyzetben lesz a „Torontál“ közönsége, hogy a képviselőház tárgyalásairól még az nap délután — tehát az összes fővárosi lapokat egy egész nappal megelőzőleg — értesüljön a lehető legterjedelmesebb távirati közlésekben.

Tárczarovatunkat ezután is az eddigi eredeti és változatos színvonalon fogjuk fenntartani és eredeti, valamint fordított regényeink gondos megválogatásával együtt azon leszünk, hogy e két rovatunkban a család minden egyes tagja megtalálja a magának tetsző szórakoztatva oktató olvasmányt.

Hirrovatunkban igyekezni fogunk Torontálmege és Nagybecskerek város közéletének hű tükrét adni, tartózkodva minden olyan közléstől, mely lapunkba a személyeskedés tendenciáját és hangját akarná bele vinni.

Közgazdasági közleményeinket, a körülmények lehetőségével számolva, oda fogjuk fejleszteni, hogy „az ország granariumának“ vitális érdekei minél jobban istápoltsanak e fölötté fontos rovatunkban.

Politikai programmunk marad a régi és minden más meggyőződést tisztelve, rajta leszünk, hogy főlegesen ne politizáljunk, hanem inkább e megye lelkes magyarságának segélyével minél magasabbra emeljük azt a fátylát, mely e jelszavunkat világítja be: Előre és magyarul!

Nagybecskerek, 1892. márczius 30.

A „Torontál“ szerkesztősége.

konyhából és látható örömmel szaporázta felém:

— Tekintetes ur, én tudok magyarul . . . Talán a szobát tetszik kivenni?

Örömben szerettem volna megölelni ezt az ideszakadt magyar némbert, de szigoru komolysággal tárgyaltam vele a hónapos szoba iránt, és mire mi megegyeztünk, az eddig némán hallgató urhölgy megjegyzéseket tett az alkura nézve a leánynak és utána kelletlen hangon mondott még egyet-mást.

A cselédleány aztán tolmácsolni kezdett, amiből azt értettem meg, hogy ő nagysága szívesen kiadja ugyan nekem a szobát, de aztán nem szeretné, ha holmi magyar betyárkodásokat rendeznék ott; tudniillik ne énekeljek sok magyar népdalt, gatyás vendégeket ne fogadják és a cigányt ne hozsam haza, ha mulatni talállok. Azt hittem, hogy a Spree partján vagyok és nem a Bega mentén, és különös érzések közt ígertem meg minden szépet és jót a „kulturvolk“ izlésének megfelelőt és elfoglaltam szobámat.

Alkonyat tájban kinéztem egy kicsit a főutcára, azt hallva, hogy ott a város színe-java végzi esti sétáját. A hogy az utcára kiléptem, mindjárt igen jó hatást tettek a budapesti magyar czégtáblákhoz

szokott szemeimnek a német boltfőiratok; de különösen nagy hazafias örömet leltem abban, hogy olyan magyar nevek is, mint Konkoly, Kovács, szintén németül vannak a táblákon jelezve. Ezek az urak egész lenézéssel is lehetnek például a „Freund Samu és fiai“ czég iránt, a kik nem röstellik magyar városban magyar czégtáblát füstetni. Különben azt hiszem mégis, hogy a Suhancz-féle „Szégyeije magát!“ kuplét . . . mégis Freundék éneklék a többieknek . . .

Hatalmasan fokozódott a bennem éledő jólérzés, amint föl s alá járva a főutcán (azt csak később tudtam meg, hogy korzónak hívják) csak német társalgást hallottam.

Ez a helyes! Ha Bécsben és Berlinben németül beszélnek, miért ne beszéljen lehetőleg mindenki németül egy magyarországi városban is? (Ákozott Tóti Dorkája! mennyire igaza kezd lenni!)

Már végső, tuláradó — öröm fogott el e kellemes magyaros dolgok láttára és hallatára, midőn hirtelen egy pesti kollégámmal találkoztam, akit egy évvel előbb helyeztek át ide. Nagyon megörvendtem neki, mert legalább egyetmást volt akitől megkérdezni.

— Ugyan kérlek, — kezdtem mohón a

kérdőzködést, — miért köszönnék itt minden nőnek németül?

— Hja, barátom, — kezdődött a válasz, — itt minden nő szívesebben beszél németül mint magyarul . . . Ez egy divat, tudod? Lehet rossz, bántó, hazafiatlan, de ez divat, édes barátom. De nehogy azt hidd, hogy azok talán mind német nők akik németül beszélnek. Oh, ne hidd, szegényedebreczeni civis-fajzatom. Nagyon sok magyar nő van köztük . . .

— De hát a férjeik mit szólnak hozzá?

— A férjek? A férjek azok is magyarok, de az asszonyok kedvéért otthon ők is németül beszélnek . . .

— Nagyon csinos, — gondoltam magamban, s éppen abban a pillanatban magyar hangok ütöttek meg a fületem. Ugy megörültem neki, mintha akár Berlinbe lettem volna internálva.

Három, szép fiatal leány volt.

— Kik ezek a leányok? — kérdém élénken.

Az én barátom elmosolyogta magát, hogy ilyen hatást tett rám a magyar szó.

— Ezek a leányok? Azokból a kedves zsidó leányokból valók, akik még itt is magyarul beszélnek. Valami sajtáságos helyes ösztön viszi rá őket.

Szerettem volna a kedves kicsikéknek köszönni, annyira meghatott a dolog.

Április elsejével új előfizetést nyitunk a „Torontál“-ra és föl hívjuk lapunk azon előfizetőit, kiknek előfizetése április elsején lejárt, hogy előfizetéseiket minél előbb megújítsák sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fönnakadás álljon be.

Együttal kérjük elvtársainkat és lapunk barátait, hogy a „Torontál“-t minél szélesebb körben terjesszék sziveskedjenek.

A „Torontál“ előfizetési ára:

Egész évre	12 frt
Félévre	6 frt
Negyedévre	3 frt
Egy hónapra	1 frt

Mutatványszámokat egy hétig ingyen és bérmentve küldünk, egyszerű levelezőlapon való megkeresésre.

A „Torontál“ kiadóhivatala.

HIREK.

— **Németh József** — nyitrai püspök. Mint budapesti levelezőnk sürgönyzi, nyitrai püspöknek Németh József felszentelt püspök és püspöki helynök van kiszemelve. Csanádegyházmegye közönsége bizonyára örömmel fogadja a rokonszenves főpásztor e méltán megérdemelt kitüntetését.

— **Rendkívüli városi közgyűlés** lesz e hó 4-én, délután 3 órakor. E közgyűlésen a városi mérnök fogja beterjeszteni a honvédelaktanya kibővítésére vonatkozó tervet és költségvetést. A közgyűlésnek egyéb tárgya nincs.

— **A torontálmezei gazdasági egyesület igazgató választmányának ülése.** A következő meghívást vettük: A torontálmezei gazdasági egyesület igazgató választmányának 1892. évi április 10-én délután 10 órakor N. Kikindán az egyesületi helyiségben tartandó ülésére a választmány tagjait tiszteletteljesen meghívom. N. Kikindán 1892. március 21-én. Csekonicz Endre gróf elnök. — **Tárgyak:** I. Taglétszámi változások s intézkedés a Pap Simon elhunytával üresedésbe jött választmányi tagsági állásra nézve; II. Jelentés az állategészségügy tárgyában intézett egyesületi beadvány alispáni elintézéséről; III. Jelentés

— De, apropos magyar beszéd! — fogott elé a ciceróném, — gyere velem ma este; egy jó magyar házhoz vislek, (van itt még ilyen is,) szivesen, magyarosan fognak látni, és jól találod magadat.

Pompásan fogadtak. Ott marasztaltak vacsorára is. Nagyon jól mulattam, csak az az egy baj volt, hogy a társaságban lévő két katonatiszt miatt egész este — németül beszél mindenki

Egész éjjel avval az átkozott gézci bosszorkánnyal álmodtam, a mint rikácsoló hangján bosszantgatott a mondásával, hogy Magyarországon „még magyarul is beszélnek“

A mikor e debreczeni származásu magyar tisztviselő érzékeny sorait a szedőgyerek kezébe adtam, nem tudtam elgondolni, hogy melyik városról írja ezt a nagy panaszt. Ugy kellett vennem a kézírásának a rajzát, mint egy falusi ember a hogy tett egy elegánsan kihuzott ur fényképével a váci-utcai Sárkány-féle kirakat előtt. Nézte, nézte hosszasan az előtte teljesen ismeretlen ember képét és végre megszólalt:

— Már csak amondó vagyok, hogy akárki legyen ez az ur, de nagyon jól el van találva

Törös Tivadar.

a bikavásárlási alap számadásainak jóváhagyásáról; IV. Jelentés a nemesfűtlenyészés ügyében megindított mozgalomról; V. Czukorrépa termelési kísérletekre nézve érkezett ajánlat; VI. Jelentés a fajbaromfi tenyésztés érdekében tett kezdeményezéséről; VII. Véleményezés a községi és járási állat orvosok szervezéséről szóló megyei szabályrendeletéről és a tenyészapa állatok tartásáról szóló begaszgyörgyi községi statutumról; VIII. Beadványok és folyó ügyek; IX. Előintézkedések egy netán rendezendő állatdíjazásra nézve; X. Esetleges indítványok.

— **A szerecsika áldozata.** A szerencsétlen Buday Erzsébet, a kinek szomorú és okulásra méltó esetét megirtuk már lapunkban, mint értesülünk, ma a kórházban rendkívüli kinok között meghalt. A rendőrség ez ügyben ma az összes vizsgálati iratokat áttette a kir. ügyészséghez. A vizsgálat továbbra a szerecsikát gyártó vén banya ellen fog irányulni.

— **A vasuti közraktárak bérelete.** A Torontáli helyi érdekű vasut közraktárainak bérbeadását célzó pályázat határideje március 31-én járt le és nem várt sikert eredményezett. Mig ugyanis még két évvel ezelőtt a vasutársaság a forgalom emelésére irányzott emez intézménye alig jövedelmezett 1000 forintnál többet, a mostani ajánlatok legelőnyösebbje évi 8068 frt évi bért ígér a társaságnak 6 évre, tehát oly összeget, mely a legvermesebb reményeket is túlszárnyal. Nagy elismerés illeti a vasutársaság intézőit, hogy a részvényesek érdekeit ennyire szívéből hordják, fokozván ezáltal nemcsak a jövedelmet, hanem a megye s a város érdekében szükséges forgalom emelését is. Mint magán uton értesültünk, a legnagyobb ajánlat benyújtója Frank és tsa bpesti bankcég, mely nagyobb szabású iparrészvénytársaságok létesítésével nagy mértékben járult a magyar ipar fellendítéséhez. Ertesülünk szerint nevezett cég nagyobb szabású gőzmalom telepet is szándékszik városunkban létesíteni, míg a közraktárak intézményét oda kívánja fejleszteni, hol a fővárosi és a tengerparti kikötők közraktárai állanak. S a közraktárak a kereskedőknek és termelőknek olcsó kölcsönöket fognak nyújtani a beraktározandó terményekre, miáltal egy régen érzett hiány fog orvoslást nyerni, mert olcsó árak mellett a termelő gabonáját nem lesz kénytelen eladni, hanem igénybe veheti a közraktárak ebbeli kölcsönnyújtását. A közraktárak kezelését Wechsler és Darvas helybeli jöhrű szállító cég venné át.

— **Haláleset.** Ma reggel rövid betegség után meghalt Schlézinger Gerzon helybeli kereskedő szép leánya Etel, 17 éves korában. A temetés holnap vasárnap délután fog végbemenni. Nyugodjék békében!

— **A bérkocsisok** ellen az utóbbi időben számos helyről érkezett panasz a rendőrséghez. A panaszokra volt is ok. A kocsisok gorombák a közönséggel, követelők, s a tarifákat éppenséggel semmibe sem veszik, hanem annyit számítanak fel az utasoknak, a mennyit éppen akarnak. A rendőrség ennek folytán arra kéri a közönséget, hogy míg az ujonnan elkészített tarifák megerősítést nyernek, s minden egyes kocsiiban kifüggesztetnek, panaszával a közönség forduljon a rendőrséghez, a hol bizonyára meg fogja kapni a kívánt elégtételt.

— **Fehér Ipoly utódja.** Mint előkelő forrásból értesülünk, szegedi tankerületi főigazgatóvá, Fehér Ipoly főapát utódjává, Magyar Gábor, a szegedi főgymnázium nagyérdemű igazgatója van kiszemelve. Magyar Gábor már több év óta helyettesítette a főigazgatói teendőkben Fehér Ipolyt.

— **Szegedi Mathuzsálem.** Bár általában jókora egészségnek örvendnek az emberek Szegeden, nagyon ritkán esik meg, hogy egyik-másik szegedi ember élete ácsapjon

a második százasba is. Tegnap ilyen Mathuzsálemet temettek Szegeden, Pószovics Istvánt, a ki 112 évet élt keresztül. Ott lakott, a legutolsó idejében is friss erőben, egyik vejenél, a ki kalauz a vasutnál. Lakhatott vón az atyuska egyébként az unokájánál, sőt dédunokájánál is, mert ilyen is volt neki egy sereg.

— **Sok évi megfigyelés.** Emésztési gyengeségeknél és étvágyhiánynál, általában minden gyomorbetegségnél, a valódi „Molliféle seidlitz porok“ bizonyultak a leg-sikeresebbeknek a többi szerek fölött, mint gyomorerősítők és vértisztítók. Egy doboz ára 1 frt. Szétküldés naponta utánvetellel Moll A. gyógyszerész, cs. és k. udv. szállító által, Bécs, I. Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban határozottan Moll A. készítménye kerendő az ö gyári jelvényével és aláírásával.

Irodalom és művészet.

Színház.

Tegnap a „Kanari hercegnőt“, Lecocqu talán leggyengébb operettejét adták. A licetto elköpottott spanyol udvari eszeleket és megcsalt öreg hercegeket tárgyal, a zene pedig egy csinos duettől és a harmadik felvonásban toreador-daitól eltekintve semmit sem nyújt. Az előadás elég jól sikerült. Pálfy Nina eddigi sikerét egy újjal szaporította. Pompás jó kedvvel játszott és szépen énekelt. Az említett toreador dait zajosan megtapsolták. Méltó partnere volt Juhász Ilonka, ki úgy jötték, mint enek dolgában igen figyelemre méltó alakítást nyújtott. A többi szereplők, nevezetesen Mikei, Kallay Lujza, Kiss János, Bethleni, Karacs, Szilágyi jól megalitak helyüket. A Litzemayer nővérek igen ügyesen tanzolták a második felvonásban a „grissette poikat.“ A zenekar, mint rendesen, igen jól működött Bokor karnagy vezetése alatt.

Táviratok.

A képviselőházból.

Budapest, április 2. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőházban Bánffy Dezső báró elnöklete alatt ma kezdték meg a költségvetés részletes tárgyalását.

Az első szónok Eötvös Károly volt, majd Ugron Gábor beszélt hosszasan s nagy hévvel. Ezuttal is, mint már az előző években mindig, sürgette az önálló magyar udvartartás létesítését. Beszédét a szélsőbal roppant tetszéssel fogadta, tény azonban az is, hogy a szépen koncepiált beszéd egyes passzusai tetszést keltettek az egész házban.

Pázmándy Dénes szintén szót emelt, s szintén az önálló magyar udvartartást követelte.

Beszédeikre Wekerle Sándor, pénzügyminiszter válaszolt. Előbb a kormány tehetetlensége és rosszakarata ellen intézett támadásokat utasította vissza, még pedig oly formában, hogy azt az ellenzék is érdekléssel és figyelemmel hallgatta végig. Majd pedig nagyfontosságú és az egész országra nézve rendkívül érdekléssel bíró kijelentést tett. Kinyilatkozta ugyanis, hogy az udvartartás tekintetében fenálló bajok orvoslásán a kormány is munkálkodik. És e bajokat nem ugyan külön királyi udvartartás által akarja orvosolni, hanem igenis már hosszabb

idő óta tanácskozásokat folytat az iránt, hogy a fenálló körülmények között miként volna lehetséges, hogy Magyarország külön állami önállósága a külső megjelenésben és a külállamokkal való érintkezésben az eddiginél hathatósabb és szembetűnőbb kifejezést nyerjen.

Az ide vonatkozó tárgyalások folytatásban vannak. És a mint ezek befejeztek, a kormány nem fog késni a törvényjavaslat beterjesztésével.

Wekerle miniszter nyilatkozatát a ház nagy figyelemmel hallgatta végig, s annak bevégeztével riadó éljenzés hangzott fel.

Ezután a Pázmándy Dénes által benyújtott határozati javaslat felett szavaztak. A határozat értelmében az önálló magyar udvartartás létesítése mondatnék ki. A többség azonban a javaslatot, Wekerle miniszter beszédének hatása alatt, elvetette.

Bánffy Dezső báró erre a vitát berekesztette s következtek a kérvények.

Ezek között volt Somogyvár megye kérvénye is, a melyben a koronázás évfordulójának országos megünneplését indítványozza.

A kérvényhez Polónyi Géza szólt. Szavai nagy hatást keltettek, a midőn kijelentette, hogy a koronázás megünnepléséhez az egész nemzet hozzájárul. Örömmel és szeretettel járul hozzá a függetlenségi párt is, ha ez ünnepieskedés czéje alatt a kormány nem a kiegyezést szándékozik dicsőíteni és ünnepelni. Mert ez esetben az ünnepben nem vehetnek részt és attól tartózkodniok kellene.

Szapáry Gyula gróf miniszterelnök nyomban felelt Polónyi beszédére. Örömmel hallja, ugymond, hogy a koronázás megünneplésének eszméjét minő páratlan lelkesedéssel üdvözli az egész ház. Biztosítja Polónyit, hogy Somogyvármegye kérvényében csak a koronázás említettik s hogy abban a kiegyezés ünnepeléséről nincs szó.

Az általános tetszéssel fogadott beszéd után Csáky Albin gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter felelt Madarász József interpellációjára a temesmegyei népoktatás ügyében.

Elismeri, hogy a Délvidéken a magyarosodás és általában a kulturális haladás gyorsabb is lehetne, mint a minő tényleg. Szándéka is már régebb idő óta, hogy eme bajokon segítsen. A módokat is megtalálta már erre. Állami tanítóképezdét szándékozik felállítani a Délvidék valamelyik nagyobb városában, oly intézetet, mely egyszersmind a kántori képesítést is megadná. Tervezi továbbá azt is, hogy felekezeti iskolákban lehetővé tétessék az állami tanítók alkalmazása.

Az állapotok egyébként nem oly nyomoruságosak és veszélyesek, mint azt az interpelláló kiszinezte. Legfeljebb egyes helyeken hiányosak, a min mielőbb segítve leend.

Madarász József a miniszter válaszáat tudomásul vette.

Végül Polónyi Géza interpellálta az igazságügyminisztert, hogy miként lehetséges az, hogy egyes hírlapok az ügyészi indítványokat idő előtt hozzák nyilvánosságra, s ezáltal különböző visszaélésekre adnak alkalmat.

Elők kijelenti, hogy az interpelláció közöltetni fog az igazságügyminiszter ural.

A kormány újabb tervei.

Budapest, ápril 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Kormánykörökből kiszivárgó hírek szerint a kormány a tisztviselők fizetésének szabályozásáról szóló törvényjavaslatba az állami rendészetről szóló törvényjavaslatot is beillesztetni szándékozik.

Az új zágrábi érsek.

Budapest, ápril 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Egy budapesti napilap ma azt a hihetetlen hírt közli, hogy a zágrábi érseki székre Handek, benczés jószágkormányzó lesz kinevezve.

A delegációk.

Budapest, ápril 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) A delegációk az idén május hó 23-án ülnek össze Bécsben. A közös költségvetés összeállítását már megkezdték.

Látogatás Kossuthnál.

Budapest, ápril 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bernfeld Mór hazánkba a napokban meglátogatta Kossuth Ljost Turinban s azt írja, hogy az ősz államférfi még kissé megviseltnek látszik úrbí betegegtől, de egyébként jó erőben van. Nővére, Ruttkayné urhölgy említette neki, hogy Kossuth még mindig szorgalmasan dolgozik, mert irodalmi működésének jövedelmére van utalva.

Rendkívül megható jelenet fejlődött ki, midőn Bernfeld arról kezdett beszélni, hogy haza jön Magyarországra.

Kossuth szemeit hirtelen ellepte a könny s némán intett neki, hogy hagyja abba...

Majd behatóan beszélgetett a nagy hontalan Magyarország belső viszonyairól, miközben arról panaszkodott, hogy szeme nagyon meggyöngült s ennél fogva csak a legérdekeesebb dolgokat olvashatja a lapokból, melyek hozzá nagy számban érkeznek. Mint Bernfeld írja, Kossuth — a ki magyarul és németül beszélt vele — még most is csodálatos erős és érczes hangon beszél...

A belga külügyminiszter temetése.

Budapest, ápril 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Brüsszelben Chimay herceg külügyminisztert tegnap temették el az egész ország impozáns részvétele mellett.

Ref. zsinati tagok lakomája.

Budapest, ápril 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) A reform. zsinati tagok

tiszteletére a budapesti theologia és főgimnázium tanári kara tegnap este lakomát rendezett. Sok kiváló zsinati tag volt jelen s a tósztok valamennyien hangsúlyozták a nemzeti szellemben és a szabadság szeretetében gyökeredző ref. nevelési rendszer további rendületlen fenntartását s a ref. tanári kar tömörülésének szükségét.

Nagy vasuti szerencsétlenség a főváros területén.

Budapest, ápr. 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) A budapest-kőbányai gőzvasut ma délután félkettőkor a népszínházi keresztezőnél összeütközött a nagy köruton közlekedő villamvasuttal. A villamos vasuti kocsiban ülő Polmay főmérnök halálosan megsérült s most élet és halál között fekszik. Egyik lába eltört, a másik kifeszamodott. Ezenkívül az arczán és karjain szintén megsérült. Kivüle a villamos kocsiban ülők közül nyolczan sérültek meg súlyosan. A kocsi lefordult a sínekről. A szerencsétlenség színhelye körül óriási a tolongás.

Egy híres büntetőjogász Budapesten.

Budapest, ápril 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Liszt Ferenc, a hírneves hallei tanár, tegnap Budapestre érkezett, hogy ma szombaton, délután 6 órakor, a Markó utcai törvényszéki épület esküdtzéki termében fölolvasását megtartsa.

A Pasteur-intézezből.

Budapest, ápril 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) A budapesti Pasteur-intézetbe márczius 15-étől április 1-ig 14 új beteget vettek föl. Naponként 15—20 egyént oltanak be a veszettség ellen. Az új betegek közt van 3 sóbányai munkás, a kiket márczius 17-én Rónaszéken egy veszett kutya megmárt.

A párisi dinamitárdok.

Budapest, ápril 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisban a Ravachol ellen megejtett vizsgálat során kitudt, hogy ő a tettese többel követett gyilkosságnak. Martinet-t, Ravachol czinkostársát letartóztatták.

Közgazdaság.

A budapesti gabnatözsdeéről.

Budapest, ápril 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Buzakinálat korlátozott, az árak ennél fogva tartósak. Az irányzat csendes. Egyéb termények változatlanul jegyeznek. Heti kirakodás 94039 mmázsa, az elszállítás 16509 mm. rugott. Napi forgalom 12000 mm.

Határidő-üzlet.

Buza tavaszra 9.60—62.

Buza őszre 8.56—58.

Buza máj.—jun. 9.34—36.

Zab tavaszra 5.75—77.

Tengeri máj.—jun. 5.17—19.

Káp. repceze 12.45.—55.

REGÉNY-CSARNOK.

Halálos sebek.

Regény.

— A „Torontál“ számára írta —
Jurkovics Aladár.

(28-ik folytatás.)

A mód bizonyára különös és kétségbeesett. De vajjon nem kétségbeesett-e a helyzet is? Aztán meg Annácskának mi baja sem történhetnék. Ha csakugyan rászánná magát s utját siker koronázná! . . . Mennyi gondtól, mennyi kintől szabadulnának meg valamennyien!

Lilla megragadta Anna kezét:

— Gyermekem! Hát csakugyan hiszed, hogy utadnak lehetne valami eredménye?
— Hiszem! — felelte Anna szilárdan.

— S képes volnál értem erre az áldozatra!

Anna átölelte Lillát:

— Szeretlek, édesem s veled örülök és veled bánkodom. A te szenvedéseid ép oly kinosak, szörnyűk nekem, mint neked. És ha tervünk sikerül, én ép oly boldog leszek, mint te. És már most, lásd, megteszem akár beleegyezel, akár nem. Felkeresem Ivánt!

Lilla még mindig habozott.

— És mikor akarnád ezt megtenni?
— Minél előbb, annál jobb! Még ma!
— Ma?

— Igen. Azonnal ebéd után. Valami ürügy alatt eltávozom hazulról, kocsiba ülök és felkeresem!

Lilla a homlokára ütött:

— Igen. De hiszen lakását sem tudjuk! . . .

— Sebj! Majd megtudjuk!

— Kitől?

Anna felkaczagott:

— Minő ügyetlen vagy! Hát Oktávtól!

Lilla elkomolyodott:

— Hová gondolsz! Gyanut kelthetne!

— Éppenséggel nem! Majd meglásd! Azt fogom neki mondani, hogy néhány jóté-

konysági sorsjegyet akarok neki küldeni azokból, a melyeket még hazulról hoztam. Tudod, a mi szegényeink javára!

Lilla elragadtatással csókolta meg Annát.

— Valóban, nagyon okos vagy!

. . . S a két nő türelmetlenül, izgatottan, reménykedve várta az ebéd idejét.

Az ebéd alatt Anna csakugyan megkérdezte Iván lakezimét.

— Sorsjegyeket akarok neki küldeni! Ő úgy is jószívű, valószínűleg hát megtart néhányat!

Oktáv minden fennakadás nélkül mondta meg.

— Kristóf-tér 20.

Anna Lillára nézett és mosolygott. Tekintetéből kisugárzott a diadal és az öröm. A nagy tervnek már most hát minden előfeltétele megvan. S az első lépést siker koronázta. Vajjon nem biztos jele-e ez annak, hogy a siker nem marad el a továbbiakban sem?

Az ebéd folyamán alig beszéltek többet.

Oktáv is szótlán volt.

Az ebéd végeztével Oktáv rögtön dolgozó szobájába vonult vissza, a nők pedig Anna szobájába mentek, hogy hozzá lássanak a készülődésekhez.

Jóllehet siettek, mégis csaknem két óráig tartott, mire Anna elkészült. Persze az öltözködés ideje alatt kidolgozták tervük legapróbb részletét is. Megbeszéltek mindent. Anna teljesen felfegyverkezve ment neki a találkának.

Fél hat óra volt, a mikor érzékeny és hosszas esőkolódzás, bucsuzás után végre leosont a lépcsőn s kiért a szabadba.

Már sötétedett.

Hideg, metsző, éles szél süvöltött a fák között. Anna összehuzta bundáját s sietve ment a legközelebbi bérkocsi állomás felé.

Keresztül kellett mennie a ligeten, a mely néptelen volt, üres és elhagyott. Annának eszébe sem jutott, hogy féljen. Sőt még örült a magánynak. Legalább nem veszi észre senki.

Lábai alatt ropogott a kemény porond s ruhái itt-ott fenakadtak egy-egy kinyuló galyban.

Gyorsan kiszabadította magát s futott tovább.

Végre elért a bérkocsi állomáshoz.

Gyorsan beleült a legelsőbe s sugva mondta a kocsisnak:

— Kristóf-tér 20.

A kocsi robogva indult el.

. . . Ugyan ebben a pillanatban a sorban legutolsónak álló kocsiba egy ur szállt fel s az első kocsira mutatva, így szólt a kocsisnak:

— Kövesse azt!

(Folyt. köv.)

Nyilttér.*)

Selyem hamisítvány.

Éges-sünk el egy mintát a venni szándékolt fekete selyemből s a hamisítás rögtön kiderül: Mert míg a valódi s a jól festett selyem az elégetésnél nyomban összeszépödörödik és csakhamar kialszik, maga után csekély világosbarna hamut hagyván; addig a hamisított selyem (mely zsiros színű szalonnás lesz és könnyen török) lassan tovább ég mint-hogy rotszállai a festanyagtól telítettten tovább izzanak) és sötét-barna hamut hagy maga után, de valódi selyem módjára soha össze nem pödörödik, csak meggörbül. **Henneberg G.** (cs. kir. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben.** házhoz szállítva, postabér- és vámmentesen szívesen küld bárkinek is mintákat akar egyes öltönyökre való, akár egész végekben levő valódi selyemszövetéből. (30—49.8) 4

Butorszallítás és költözködes.

(131—30.2)

*) Az e rovat alatt közzétett nem vállal felelősséget a szerk.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.
Főmunkatárs: Jurkovics Aladár.

H i r d e t é s e k.

VIRÁGÁGY-
KÖRZETEK

ÉGETETT AGYAGBÓL

DARABONKÉNT 5 ÉS 6 KRAJ CZÁRÉRT

KAPHATÓ

KREMER FÜLÖP-nél

NAGY-BECSKEREKEN.

(130—3.1)

WEISZER ÁDON

orgonaépítész

a főtisztelendő klerus és érdemes községi előjáróságokkal tudatja, miszerint mindennemű szakmájába vágó

javításokra és orgona-hangolásra

a legnagyobb készséggel és legjutányosabb árak mellett vállalkozik és ebbeli szíves megbízásoknak mindenkor lelkiismeretesen fog megfelelni.

Együttal a nagybecskereki és vidéki nagyérdemű közönség figyelmét arra is felhívja, miszerint

zongora-hangolásokat, húrozásokat

stbit is legszívesebben elvállal.

Szíves megkeresések Weiszer Ádon orgonaépítészhez Nagybecskerekre czimezendők. (117—2.2)

Köszönetnyilvánítás.

Nem mulaszthatom el az alkalmat, hogy köszönetemet ki ne fejezzem a „Testi balesetek ellen biztosító szövetkezetének“, illetőleg annak nagybecskereki képviselőségének: **Hirtenstein és Reiner** uraknak amaz eljárásukért, melyet irányomban kocsiról történt lezuhanás balesete alkalmával tanusítottak, nevezetesen, hogy most a gyógykezelés beszüntetése után a biztosított összeget nyomban kifizették.

Midőn mélyen érzett hálámat ezuttal kifejezem, polgártársaimnak legmelegebben ajánlom ezt az intézményt, valamint a pontos és kuláns lebonyolításért a **Hirtenstein és Reiner** cég által képviselt „Testi balesetek ellen biztosító iparosok szövetkezetét“.

Kelt Szerb-Ittebén, 1892. évi április hó 1-én.

(132—1.1)

Dr. Szántó Adolf,
körorvos.

Tisztán kölcsönös. Részvényesei nincsenek.

Az összes nyereséget a biztosítottak javára esik.

THE MUTUAL

new-yorki életbiztosító társaság
alapított 1843.

826 millió frank
biztosítéki alapjával
a legnagyobb pénzintézet a világon.

Biztosít emberi életet a legkülönbözőbb és legelőnyösebb módokat szerint. (18-5.3)

Prospektussal és tüzetesebb fevilágosítással szolgál a

vezérigazgatóság Magyarországon
és a szomszéd tartományok részére
Budapest, Bécsi-utca 5. szám.

Csúsz, köszvény, tagszaggatás, fejfájás, esipőfájdalom, hátfájás stb. ellen legjobb bedörzsölés a Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller.

Több mint 20 év óta a legtöbb családban ismeretes mint fájdalom-enyhítő szer és majdnem minden gyógyszerárban kapható 40 és 70 kr-ért. Minthogy utánzások léteznek, ennélfogva mindig határozottan:

„Horgony-Pain-Expeller“
kérendő. (12b-15.5)

1891. Zsigrab díszoklival 1891. Tüzesvár arany-érem.

KWIZDA-féle

Korneuburgi barom-tápláló-por

lovak, szarvasmarhák és juhok részére.

Közel 40 éve annak, hogy a legtöbb istállóban a legnagyobb eredménnyel használják, etvágytalanság, rossz emésztés ellen, a tehennél a tej javítása és szaporítása érdekében; hathatósan előmozdítja az állatok természetes ellentálló képességét a ragados betegségek ellen.

1/2 doboz ára 70 kr., 1/2 doboz 35 kr.

A vásárlásnál tessék ügyelni a védőjegyre és határozottan Kwizda Korneuburgi barom-tápláló-por tessék kérni. Valódi kapható a gyógyszerészeknél és droguistáknál.

Főraktár: KWIZDA JÁNOS FERENCZ.
cs. és k. osztr. és kir. román udv. szállító, kőgyógyász.
Korneuburgban Bécs mellett. (531-15.3)

Rendkívüli fontos találmány gyengeség ellen!

Férfiaknak!

A cs. és kir. szab. Potentator-ral gyűjthetnek férfiak rögtön, tartósan és utóbajok nélkül, még oly esetekben is, hol semmi sem használ; még több évi gyengült v. elveszett erő is helyreállíthat (külsőleg észrevehetetlen, garantizált ártalmatlan, izgalom nélküli, kellemes gyógymód). Híres tanárok elismerő nyilatkozatai, legmelegebb orvosi ajánlások és alaposan kigyógyultak ezernyi hálaíratok érdekelni tanácsolják a cs. és kir. szab. Potentator alkalmazását. Maradandó eredmény. A küldés és csomagolás díszertől. Tartalom és származás felismerhetlen. Dr. Altmann Károly, Wien, VII. Mariahilferstrasse Nr. 70. Felvilágosító röpiratok kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek. (35-23.9)

!Verseny nélkül!

Több ezer Szövet-vég és Szövet-maradék tavaszra és nyárra.

Szövet közönséges, jó és szép, 3.10 méteres, teljes uri öltözetre vagy Mencia-koffra elég, csak 3-6 frt.

Szövet jobbféle, modern, 3.10 méter csak 8-10 frt.

Szövet legfinomabb mintás, 3.10 méter csak 12-15 frt.

Szövet fekete, szalonöltözékhez 3.25 méteres csak 7.80-10.50 frt.

Szövet finom, együbertűzhető, való legújabb színben, 2.10 méter csak 4-8 frt.

Szövet Himalayai női esőköpenyhez, legmodernebb 8 méteres 6-7 frt.

Szövet vagy Kammgarn egy modern uri nadrághoz 2.50-5 frt.

Nyári loden egy uri kabáthoz 1.50 m. 3.60 kr.

Nyári kammgarn vagy lenszövetből egy öltönyre való 3-5 frt.

Szövet egymellényhez, legmodernebb 48 krtól 2 frtig.

Szövet áruk minden fajtában, a főtisztelendő klérus vagy uniformisok, erdészek és turisták számára nagyon olcsók. (115-9.1)

Szövet mustár dísz-talannal és bérmentve küldetnek.

Küldés: Utánvétre vagy előleges fizetésre.

Garantia: Még nem felelő árak a készpénzben és bérmentve visszaadatik.

D. Wassertrilling szövetkereskedő
Boskovitz, Brünn mellett.

Tavaszi gyógyítás
Nyári gyógyítás
Őszi gyógyítás
Téli gyógyítás.

Legjobb bedörzsölő szer köszvény csúsz és minden meghűlési betegségek ellen.

Nagybecskerekem kapható Kellner J., Kovács S., Moczkovcsák D. gyógyszer. és Haidegger Ö. uraknál.

Weitzer János

gép-, waggongyár és vasöntő részvénytársaság

Aradon

ajánlja szolgálatait a nagyérdemű közönségnek vasöntvény-tárgyak elkészítésére, építkezési és másféle ezélokra; elvállal továbbá vas- és fémöntvények, kovacsolt akatrészek elkészítését, nyersen vagy megmunkálva, gépek vagy más iparvállalati használatra a beküldött vázlatrajz vagy minta szerint. (75-12.4)

Átvesz továbbá teljes gépek és készülékek elkészítését mezőgazdasági, erdészeti, bányászati ezélokra stb., ugyszintén járművek elkészítését vasutak, erdő- és iparvasutak számára.

Nagyobb javítások mozgonyokon, másféle mezőgazdasági vagy segédgépeken stb., helyben gyárunkban, vagy pedig szükség esetén, egy szerelő kiküldése által, a színhelyen a leggyorsabban eszközöltetnek.

Köt-égyvetések ingyen és bérmentve kaphatók.

A nagy csőd!

New-York és London az európai szárazföldet em kimélte meg, és egy nagy ezüstáru gyár indítatva érezte magát, egész készletét, a munkaerő igen csekély díjazása mellett, elajándékozni.

En fel vagyok hatalmazva, ezen megbízást végrehajtani.

En ajándékozok

tehát mindenkinek, akár gazdag, akár szegény, következő tárgyakat csakis 6 frt 60 kr. megtérítése mellett, u. m.:

6	drb legfinomabb táblakést valódi angol acélnyelvel,
6	" amerikai szab. ezüst villát egy darabból,
6	" " " " evőkanalat,
12	" " " " kávé kanalat,
1	" " " " levesmerítő kanalat,
1	" " " " tejmerítő kanalat,
6	" angol Victoria-tálcát,
2	" diszes táblagyertyatartót,
1	" tea-szűrőt,
1	" legfinomabb ezukorporzót,

összesen 42 darab. (112-3.2)

Mindezen fentelősorolt 42 darab tárgyak ezélett több mint 40 forintba kerültek, és most 6 frt 60 kr. csekély árért kaphatók. Az amerikai szab. ezüst egészen keresztül fehér érez, mely ezüstszínét 25 évig tartja jótállás mellett. Bizonyosságul annak, hogy ezen hirdetés

nem szédelgésen alapszik, kötelezem magam nyilvánosan, mindenkinek, kinek az áru nem tetszik, az összeget minden vonakodás nélkül visszafizetni. Ennélfogva igen ajánlatos, hogy ezen kedvező alkalmat ne mulassza el senki, ezen diszes garnitúrát beszerzeni.

Csak akkor valódi, ha ezen védőjeggyel van ellátva.

Szétküldés csakis utánvét vagy az összeg előleges beküldése mellett történik. Különösen ajánlható az ehhez szükséges tisztópor. 1 skatulya használati utasítással 15 kr.

Pertberg P.
az egyesült amerikai szab. ezüstáru gyár ügynöksége
BECS. I. Fleischmarkt Nro 14.

Kivonat a köszönőiratokból:

Küldeményével meg vagyok elégedve és kérek következőt újlag küldeni. Trient, 1892. január 25-án. Broschek, cs. és kir. ezredes.

Mivel az első küldeményemmel meg vagyok elégedve, kérek még további 42 darabot küldeni. Gödöllő, 1892. febr. 12. Petera H., cs. és k. udv. vadászvezető.

MOLL SEIDLITZ POR

Csak akkor valódi ha minden dobozon a gyár-jegy, egy sas és MOLL A. sokszorosított ezége látható.

Gyors gyógyhatás makacs gyonor- és atestbajok, gyonmorgorcs, gyonmorgés, nyálk, szőre-edés, magbajok, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek. — Egy eredeti doboz használati utasítással 1 frt. — Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszerárjaiban. MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9. — Szétküldés naponta utánvét mellett. Két doboznál kevesebb nem küldetik. (11-10)

Elismerés MOLL A. urnak Bécsben.

Ülő foglalkozásomnál az ön Moll-féle Seidlitzporai igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer s mindenkorra és szívvelyes „Isten fizesse meg“-et mondok érte; ezek a gyonrot jóvá és főt könnyűvé teszik. Tisztelettel Steinko P. J., lelkész Honnetschlagban.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Csak akkor valódi ha mindegyik üveg MOLL A. védőjét tünteti fel és „A. MOLL“ feliratú ónozáttal van zárva.

A Moll-féle francia borszesz és só nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer köszvény, csúsz és a meghűlés egyéb következményeinél legismertebb népszerű. — Egy ónozott eredeti üveg ára 90 kr. — Fő szétküldés Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által, Bécs, I. Tuchlauben 9 sz. Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesítetnek. Két üvegnél kevesebb nem küldetik. A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védőjegyével ellátott készítményeket kérni.

Elismerés MOLL A. gyógyszerész urnak Bécsben.

Kitünő Moll-féle francia borszesz és sója vidékemen nagyszerűen működik. Küldjön nekem 50 üveggel, mivel az emberiség segítségére készletet óhajtok tartani magamnál. Mély tisztelettel Hornof, lelkész Micholupban.

Nyomatott a kiadó Pleitz Fer. Pálnál Nagybecskerekén.